

УДК 658

Бица Р. – ст. гр. БОп-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКУ ВІДХОДІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Марущак Л.І.

Стрімкий розвиток науково-технічного прогресу приніс людству чималі блага, але одночасно поставив існування людства на межу екологічної катастрофи. Невпинне зростання населення планети призводить до стрімкого росту використання та споживання природних ресурсів, що у свою чергу викликає зміни у навколишньому середовищі. Різке збільшення використання людством ресурсів планети не тільки призводить до значних змін у навколишньому середовищі, а й ставить під загрозу саме існування людства. Все це зумовлює появу нових об'єктів, які необхідно правильно та грамотно відображати в обліку. Однак, без належних знань про особливості обліку відходів неможливо вести господарську діяльність підприємства, направлену на одержання найбільшого економічного ефекту від їх використання.

Аналіз законодавчої бази України показує, що існує більше десяти різних визначень поняття «відходи», однак переважна їх більшість передбачає аналогічне, проте дещо спрощене твердження про виникнення та подальше розпорядження відходами, зокрема їх утилізацію та видалення. Розглянувши різні трактування поняття «відходи», на наш погляд, їх можна класифікувати за декількома напрямками, зокрема:

- залежно від можливостей подальшого використання: які можуть бути використанні у виробництві продукції; які не можуть бути використані і підлягають утилізації чи захороненню.

- залежно від утворення: виробничі (промислові), які утворенні в наслідок функціонування різноманітних галузей промисловості; споживчі (побутові), які утворились в наслідок життєдіяльності людини і видаляються ними як небажані і даремні.

Для підприємств, які мають значну частку незворотних відходів, важко визначити їх вартість. Так як для них це не принесе ніякої користі, ні доходів. Однак, на великих підприємствах і організаціях, яким притаманне комплексне виробництво продукції, виникає потреба в їх розмежованому кількісному обліку (за місцями їхнього утворення, і за конкретними видами виготовленої готової продукції (виконаних робіт, наданих послуг).

Кількісний оперативний облік на підприємстві є необхідним, оскільки такі незворотні відходи впливають на собівартість виготовленої продукції підприємства, так як потребують додаткових матеріальних витрат при їх використанні. Насамперед зазначимо, що існує проблема в тому, що необхідно згрупувати та узагальнювати величину відходів виробництва на синтетичних рахунках. Однак, у вітчизняному бухгалтерському обліку існує декілька рахунків для оприбуткування таких відходів. Тому виникає необхідність у використанні окремого рахунку, який б стосувався тільки обліку відходів; а його субрахунки відображували б особливості надходження та використання відходів. Таким чином, узагальнення інформації щодо відходів потребує подальшого дослідження та виконання наступних вимог: ведення правильного обліку надходження, зберігання та використання відходів; обґрунтоване визначення вартості відходів; визначення доцільності їх використання та отримання економічної вигоди для підприємства в умовах ринкової економіки.